

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Mart 2026

Sayı :30824082-610/15252111
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.M.SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/37169 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/37169
GK 61

SORULAR

- 1) 6 Şubat depremlerinde yıkılan binalara ilişkin olarak kaç müteahhit, şantiye şefi, yapı denetim yetkilisi ve kamu görevlisi hakkında soruşturma açılmıştır? Şu ana kadar kaç kişi hakkında iddianame düzenlenmiştir?
- 2) Alya Uçar Apartmanı'nın yıkılmasıyla ilgili olarak asli kusurlu olduğu tespit edilen yapı denetim firması yetkililerinin iddianamede yer almamasının sebebi nedir? Bu konuda ek soruşturma başlatılması düşünülmekte midir?
- 3) Deprem bölgelerinde binaların ruhsat ve denetim süreçlerinde yaşanan eksikliklerin tespit edilmesi ve gelecekte benzer felaketlerin önlenmesi adına bakanlığınızca hangi önlemler alınmıştır?
- 4) 6 Şubat depremleri sonrası yıkılan binaların denetiminde ihmali olan kamu görevlileri hakkında yürütülen soruşturmaların son durumu nedir?
- 5) Gelecekte benzer felaketlerin yaşanmaması için yapı denetim sisteminde reform yapılması planlanmakta mıdır? Özellikle yapı ruhsatı veren belediyelerin ve denetim firmalarının sorumluluklarının artırılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
- 6) Deprem sonrası ayakta kalan ve ağır hasar almayan yapıların belirlenmesi için bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulması düşünülmekte midir?
- 7) Deprem riski taşıyan bölgelerde, mevcut yapıların depreme dayanıklılığını artırmak için bakanlığınız tarafından yeni teşvik, destek veya zorunlu denetim mekanizmaları getirilmesi planlanmakta mıdır?

CEVAP

13/8/2001 tarihinden itibaren 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun 19 pilot ilde uygulamaya konulmuştur. Kanunun uygulaması 1/1/2011 tarihinden itibaren ise 81 il geneline yayılmıştır.

2001 yılı öncesinde yapılar dörtlü TUS (Teknik Uygulama Sorumluluğu) da dediğimiz fenni mesullük sistemiyle denetlenmekteydi. 2001 yılında yapılan değişiklikle bu yapıların şahıslar eliyle değil Bakanlığımızdan izin belgesi almış yapı denetimi faaliyeti dışında başkaca bir ticari faaliyette bulunamayan ve bünyesinde en az beş yıllık mesleki deneyime sahip denetçi mimar ve mühendisleri barındıran kurumsal firmalarca denetlenmesi sağlanmıştır.

Yapı denetim kuruluşlarının görev ve sorumlulukları 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 nci maddesi ile Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 5 inci maddesi hükümleri başta olmak üzere ilgili mevzuatta açıklanmış olup, yapı denetim kuruluşları söz konusu görev ve sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmekle yükümlüdür.

Buna göre yapı denetim kuruluşları, proje müelliflerince hazırlanan uygulama projelerinin ve hesaplarının, mühendislik ve mimarlık proje düzenleme esaslarına, imar planına, imar yönetmeliklerine ve diğer mevzuata, şartname ve standartlara göre kontrol ederek uygunluk görüşü vermek ve inşa aşamasının da ruhsat ve eki onaylı projeler ile mevzuata ve standartlara uygun olarak denetlenmesinden sorumludur.

Bu kapsamda yapı denetim sisteminin fenni mesullük sistemine göre denetimde iyileşme getirdiği yadsınamaz bir gerçektir.

Son depremlerin ortaya koyduğu sonuçlar göz önünde bulundurularak 5/12/2024 tarihli ve 7534 sayılı Kanun ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'da sektörün de görüşleri alınarak çeşitli düzenlenmeler yapılmıştır.

Söz konusu Kanun değişikliği ile yapı denetim süreçlerinin iyileştirilmesi amaçlanmış ve uygulamada oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için yeni idari yaptırımlar düzenlenmiştir. Sonuç olarak, Bakanlığımızca yapı denetim faaliyetlerinin gereklerine uygun ve sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi ve sistemin etkin bir şekilde ifa edilebilmesine yönelik çalışmalara ara vermeksizin devam edilmektedir.

Ayrıca 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin etkilemiş olduğu 11 ilimizde bugüne kadar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizce 4609 adet şantiye denetimi yapılmış, söz konusu denetimler sonucunda; denetim sorumluluğunu 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda yer alan hükümlere göre yerine getirmediği anlaşılan yapı denetim kuruluşları hakkında 224 adet "1 yıl süre ile yeni iş almaktan men" cezası ve 459 adet idari para cezası olmak üzere toplamda 683 adet idari müeyyide tesis edilmiş, ayrıca yapı denetim kuruluşlarına söz konusu cezaların verilmesine sebebiyet veren denetçi mimar ve denetçi mühendisler ile diğer teknik personel hakkında gerekli idari işlemler tesis edilmiştir. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesi uyarınca da yeni iş almaktan men cezasına ilişkin fiilde kabahati bulunan yaklaşık 1600 sorumlu (yapı denetim kuruluş yetkilisi, denetçi, yardımcı kontrol elemanı, müteahhit, şantiye şefi, proje müellifi) hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Önergede yer alan diğer hususlarla ilgili olarak Adalet Bakanlığı'ndan bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.